

A KÚRIA v é g z é s e

Az ügy száma: Kvk.V.37.369 /2018/2.

A tanács tagjai: Lomnici Zoltán a tanács elnöke

. Kurucz Krisztina előadó bíró

. Kárpáti Magdolna bíró

A kérelmező:

Képviselője:

Az eljárás tárgya: választási ügyben hozott határozat bíróság általi felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó: kérelmező

A felülvizgálni kért jogerős határozat: Nemzeti Választási Bizottság 2018. március 20. napján kelt 540/2018. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 540/2018. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 10.000 (azaz tízezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Momentum Mozgalom Párt (a továbbiakban: jelölő szervezet) képviseletében az elnök 2018. március 13-án a Bács-Kiskun megyei 02. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB) kifogást nyújtott be a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) alapvető rendelkezéseket tartalmazó 2.§ (1) bekezdés a) és e) pontjainak, valamint a plakátok elhelyezését szabályozó 144.§ (3) bekezdésének a megsértése miatt. Mellékletként fotókat és a jelölt nyilatkozatát csatolta. Előadta, hogy Bodrozsán Alexandra, a jelölő szervezet országgyűlési képviselőjelöltje 2018. március 10-én, Kecskeméten, a helyi Volánbusz Pályaudvaron található villanyoszlopokra választási plakátokat helyezett el. A jelölt másnap, 2018. március 11. napján azt tapasztalta, hogy a plakátokat eltávolították. A kifogást tevő kérte, hogy az OEVB állapítsa meg a jogsértést, a jogsértőt tiltsa el a további jogsértéstől, és a pályaudvart

- üzemeltető Zrt.-t (a továbbiakban: kérelmező) kötelezze bírság megfizetésére.
- [2] Az OEVB a 2018. március 14-én kelt 6240-8/2018. számú határozatával a kifogásnak részben helyt adott, és megállapította, hogy ismeretlen személyek megsértették a Ve. 2.§ (1) bekezdés e) pontját és a 144.§ (3) bekezdését, a jogsértőket eltiltotta a további jogsértéstől, egyebekben a kifogást elutasította.
- [3] Indokolása szerint a megállapított jogsértést ismeretlen személyek követték el, nem bizonyított, hogy a plakátok eltávolítására a kérelmező adott utasítást, ezért bírság kiszabásának nem volt helye. A jelölő szervezettel szembeni szándékos fellépés nem mutatható ki, ezért további alapelvi sérelem nem állapítható meg.
- [4] A jelölő szervezet képviselője az OEVB határozatával szemben benyújtott fellebbezésében a döntés megváltoztatását és a kifogásban foglaltak teljesítését kérte. Előadta, hogy a plakátokat a jelölt ismét kihelyezte, amelyeket a kérelmező megint eltávolított. Mellékelten fotókat, a jelölt nyilatkozatát, valamint a kérelmező által készített, a plakátok részéről történt eltávolítását elismerő átadás-átvételi jegyzőkönyvet nyújtott be.
- [5] Az NVB a 2018. március 20-án kelt 540/2018. számú határozatával az OEVB határozatát részben megváltoztatta, megállapította, hogy a kérelmező a jelölő szervezet választási plakátjainak a kecskeméti Volánbusz Pályaudvarról történő eltávolításával megsértette a Ve. 2.§ (1) bekezdés e) pontjában foglalt választási alapelvet, valamint a Ve. 144.§ (3) bekezdését, a jogsértőt a további jogsértéstől eltiltotta, és 276.000 Ft összegű bírság megfizetésére kötelezte.
- [6] Indokolása szerint a Ve. 225.§-a és a Kúria Kvk.V.37.270/2018/2. számú döntése alapján, a jelölő szervezet fellebbezésében a tényálláshoz szorosan kapcsolódó bizonyítékokra hivatkozott, amelyek az elsőfokú eljárásban előterjesztett kérelem megalapozását erősítették, illetve ugyanazon tényállás alapján, ismételt jogsértésre utaló magatartást rögzítettek, így a fellebbezés során figyelembe vehetők.
- [7] Az NVB megállapította, az OEVB a kifogás elbírálása során akkor hozott volna okszerű döntést, ha a plakátok eltávolításával kapcsolatban megállapítja a kérelmező felelősségét, továbbá megjelöli őt a Ve. 144.§ (3) bekezdése, és a rendeltetésszerű joggyakorlás alapelve megsértése elkövetőjeként. Az elkövető személyének kilétét ugyanis nem szükséges bizonyítani, ha az ismert tényekből igazolható, hogy mely szervezet megbízásából járt el. Az OEVB elfogadta a jelölt nyilatkozatát és annak valóságtartalmát nem kérdőjelezte meg, ezért életszerű és védhető feltételezés, hogy a forgalmi irányítás tudtával és látszólagos jóváhagyásával az autóbusz pályaudvaron eljáró karbantartók nem önhatalmúlag, hanem a kérelmező felhívására jártak el. Mindez a fellebbezési eljárásban benyújtott, az eltávolított plakátok visszaszolgáltatása során kiállított jegyzőkönyv (a továbbiakban: jegyzőkönyv) által is megerősítést nyert.
- [8] A benyújtott bizonyítékok alapján a jegyzőkönyv felvételekor a jelölő szervezet képviselője felhívta a kérelmezőt a választási jogszabályok megsértésére, illetve eljuttatta részére az OEVB döntését, amely ha a konkrét felelőst nem is jelölte meg, a jogellenes tevékenységet egyértelműen meghatározta. Igazolhatóan mindezt követően került sor a plakátok ismételt eltávolítására. Az NVB megítélése szerint a jogsértés szándékos elkövetésének vélelmét erősíti az is, hogy az eddig ismertté vált adatok szerint a kérelmező a jegyzőkönyvben ígért magatartások egyikével sem élt, azaz sem rongálás miatt nem tett feljelentést, illetve az eltávolítás költségeinek megtérítését sem igényelte a jelölő szervezettől, megelégedett a plakátok leszerelésével és elszállításával. A választási plakátok kihelyezésének joggyakorlatát a kérelmező megismerhette, magatartásának jogi megítélését felmérhette, ennek ellenére ismételt jogsértést valósított meg. Mindezek alapján az NVB nemcsak a jogsértés kérelmező terhére történő megállapítását, illetve a jóhiszemű joggyakorlás alapelve sérelmével való kiegészítését, hanem a további jogsértéstől való eltiltását is indokoltnak

tartotta.

- [9] Az NVB a Ve. 218.§ (2) bekezdés d) pontja alapján rendelkezett a bírság kiszabásáról arra figyelemmel is, hogy a kérelmező az OEVB döntésének ismeretében fellebbezési jogának gyakorlása helyett a jogsértést ismételten elkövette. A bírság összegénél figyelemmel volt a jogsértés szándékos és ismételt volta mellett arra is, hogy a jogsértés a jelölő szervezet választókerületi kampányképességére csak csekély befolyással bírt.
- [10] Az NVB álláspontja szerint nem sérültek a Ve. 2.§ (1) bekezdés a) és e) pontjaiban foglalt választás tisztasága és a jelöltek, jelölő szervezetek esélyegyenlősége alapelvek, mert nem merült fel adat azzal kapcsolatban, hogy a jogsértő magatartás a választói akarat befolyásolását vagy valamely jelölt, jelölő szervezet sikerességének előmozdítását vagy kifejezett hátrány okozását célozta volna.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem

- [11] A kérelmező az NVB határozatának bíróság általi felülvizsgálata iránt kérelmet terjesztett elő, igazolási kérelemmel együtt. Álláspontja szerint az NVB határozata sérti a Ve. 48.§, 208.§, 221.§, 2.§ (1) bekezdés e) pont, 144.§ (3)-(4) bekezdések, 218.§ (2) bekezdés rendelkezéseit, ezért az NVB és az OEVB határozatainak a megváltoztatását, a terhére rótt jogsértések és a bírságfizetés alóli mentesítését kérte.
- [12] A kérelmező kifejtette, hogy az OEVB határozata a részére nem került szabályszerűen kézbesítésre. Az elsőfokú választási szerv döntését feltehetően azért nem küldte meg, mert reá nézve megállapítást nem tartalmazott, jogot és kötelezettséget nem keletkeztetett. A terhére először az NVB állapított meg jogsértést, amelyről a másodfokú határozat kézhezvételével értesült. Az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított jogorvoslathoz való joga sérült azzal, hogy az OEVB döntésével szemben fellebbezést nem tudott előterjeszteni, emiatt azonban vele szemben a Ve. 222.§ (2) bekezdésében foglalt korlátozás nem alkalmazható.
- [13] A kérelmező a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi 1. törvény (a továbbiakban: Kp.) 36.§ (1) bekezdés g) pontja, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 150. §-a alapján igazolási kérelmet is benyújtott, amelyben kérte az NVB-t, hogy az OEVB határozatával szemben elmulasztott fellebbezés vonatkozásában fogadja el, hogy az az önhibáján kívül történt és miután az NVB már határozott, nem áll módjában az elmulasztott cselekményt (fellebbezést) az igazolási kérelemmel egyidőben előterjeszteni. Kérte továbbá a Kúriát, hogy amennyiben az igazolási kérelem előterjesztésének feltételei nem állnak fenn, a Ve. 222.§ (2) bekezdésében foglalt korlátozást ne alkalmazza.
- [14] Kapcsolódóan hivatkozott arra is, hogy amennyiben az ismételten eltávolított plakát jogsértő magatartást alapoz meg, az újabb eljárásra ad alapot és nem értékelhető a fellebbezési szakban, mert kizárná az ismételt jogsértéssel kapcsolatos jogorvoslat lehetőségét. Az ismételt jogsértés pedig kétszeresen, két eljárásban nem értékelhető.
- [15] A kérelmező közölte, hogy a csatolt tulajdoni lap szerint az a terület, amelyre a plakátokat kihelyezték, a tulajdonában van. A Ve. 144.§ (4) bekezdése alapján a plakátok kihelyezésére kizárólag a tulajdonos hozzájárulásával lett volna lehetőség, amelyen nem változtat az a tény, hogy azok nem épület falára, vagy kerítésére kerültek kihelyezésre, hanem az ingatlanon álló villanyoszlopra. A vezetősége, egyeztetve a cégtulajdonossal arra az álláspontra helyezkedett, hogy mindenféle megkülönböztetés nélkül egyetlen párt számára sem biztosítja a tulajdonában lévő területeken politikai hirdetés lehetőségét, így a plakátok kihelyezését sem. Tény, hogy a jelölő szervezet a plakátok kihelyezéséhez engedélyt nem kért és nem is kapott.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [16] A kérelmező bírósági felülvizsgálat iránti kérelme nem alapos.
- [17] Az igazolási kérelem körében rögzíti a Kúria, hogy saját mulasztást a kérelmező nem ismert el, az ügyben mulasztását hatóság illetve bíróság a terhére - jogkövetkezményekkel - nem állapított meg, ezért vonatkozásában az igazolás jogintézménye nem alkalmazható. A választási eljárásban a fellebbezési jogot kimerítették, így a bírósági felülvizsgálatra sor kerülhet, a Ve. 222.§ (2) bekezdésében foglalt tilalmi szabály alkalmazásának nincs helye.
- [18] A Ve. 222.§ (1) bekezdése alapján a Kúria az NVB határozatát vizsgálja felül. Az NVB döntését közölte a kérelmezővel, aki bírósági felülvizsgálati kérelmet elő is terjesztett. A kérelmező maga adta elő, hogy az OEVB a határozatát a Ve. 48.§ (1), (3) bekezdések alapján részére azért nem közölte, mert nem ő volt a kifogást tevő, továbbá a határozat reá jogot vagy kötelezettséget nem keletkeztetett, nem származtatott. A kérelmező jogsértést a határozatok közlése, jogorvoslati jogának gyakorlása körében nem igazolt. Jogorvoslattal az Alaptörvény XXVIII. cikkében rögzítettek szerint sérelem nélkül élhetett, így a Kúria a határozat közlésének szabályait tartalmazó Ve. 48.§, a kifogás illetve a fellebbezés benyújtásáról rendelkező 208.§ és 221.§ NVB általi megsértését nem állapíthatta meg.
- [19] A jogalkotó a Ve. „A választási kampány című” VIII. fejezetében, a 144.§-ban rögzítette a plakátra vonatkozó előírásait. Plakát a 144.§ (1) bekezdésének alkalmazásában a választási falragasz, felirat, szórólap, vetített kép, embléma mérettől és hordozóanyagtól függetlenül. A (3) bekezdés szerint plakát a kampányidőszakban - a (4)-(7) bekezdésben meghatározott kivételekkel - korlátozás nélkül elhelyezhető. A kivétel szabályokat tartalmazó (4) bekezdés értelmében épület falára, kerítésre plakátot elhelyezni kizárólag a tulajdonos, a bérlő, illetőleg - állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan esetén - a vagyionkezelői jog gyakorlójának hozzájárulásával lehet.
- [20] A Kúria Kvk.VI.37.328/2018/3. számú végzésében már kifejtette: „az Alkotmánybíróság több döntésében, így az 5/2015.(II.25.)AB határozatban általános érvennyel mondta ki, hogy az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítási szabadság kiterjed a választási kampány során a jelöltek és a jelölő szervezetek által folytatott kampánytevékenységre (Indokolás 23. pont). Az 1/2013.(I.07.)AB határozat hangsúlyozta, hogy a politikai reklámozás mindenek előtt a választáson induló pártok, jelölő szervezetek véleménynyilvánítását érinti. Az Alaptörvény IX. cikke mindenkinek biztosítja a szabad politikai véleménynyilvánítás jogát, amely megnyilvánulhat politikai reklámok közzétételében is (Indokolás 93-94. pontok).”.
- [21] Az NVB döntése akkor jogszerű, ha a határozatban megállapított tényállás a valósággal egyező, a tényállásra a megfelelő jogszabályokat a jogalkotói akarattal egyező jogértelmezéssel alkalmazza. A kérelmező által elismerten a jelölő szervezet jelöltje a pályaudvaron - nem épület falára, nem kerítésre - plakátokat helyezett el, és azokat a kérelmező távolíttatta el. Az NVB a rendelkezésére álló bizonyítékokat megvizsgálta, a Ve. 225.§-ban foglaltaknak megfelelően a fellebbezésben előtárt új tényeket és bizonyítékokat is értékelte, a határozat tényállásának egyetlen elemét sem cáfolta meg a kérelmező. A kérelmező magatartására - kampányidőszakban plakátok eltávolítása - az NVB a megfelelő törvényhelyeket: Ve. 2.§ (1) bekezdés e) pont, 144.§ alkalmazta, helytállóan állapította meg annak jogsértő voltát, és rendelkezett a jogkövetkezményekről.
- [22] A Kúria számos eseti döntésében kifejtette (pl.:Kvk.II.37.307/2014/3., Kvk.III.37.355/2014/3.), hogy a választási plakátok villanyoszlopon való elhelyezése nem sérti a Ve. szabályait.

- [23] A választási eljárás folyamat, abban a jelölő szervezet jelöltje, a kérelmező időben egymást követően fejt ki magatartást. Az NVB helytállóan járt el akkor, amikor a jelölő szervezet jelöltje, a kérelmező részéről a határozathozatalig elkövetett magatartásokat vizsgálta, figyelemmel arra, hogy azokat a fellebbezés és annak mellékletei tartalmazták, továbbá arra a Ve. 225.§-a kifejezetten lehetőséget is biztosít. Nem sértett tehát jogszabályt azzal, hogy az ismételt plakátkihelyezést is vizsgálta. Az ügy tárgyát nem képezi annak az eljárásnak a mikénti sorsa, amelyben - a kérelmező szerint, de általa nem igazoltan - az OEVB az ismételt plakáteltávolításról döntött.
- [24] Az NVB eljárásának jogszerűségét nem érinti az a kérelmezői - nem igazolt - előadás, hogy vezetősége és tulajdonosai a plakátkihelyezéssel kapcsolatosan milyen álláspontra helyezkedtek, ugyanis a Ve. szabályozása, ahogyan az NVB-re, úgy a kérelmezőre is kötelező. Amint azt a Kúria „Választási és népszavazási eljárásokkal kapcsolatos jogorvoslat tárgyában létrejött joggyakorlat-elemző csoportjának összefoglaló véleménye” is tartalmazza: „a Ve. 144.§-ának helyes értelmezéséből következik, hogy a választási plakát elhelyezésére kizárólag a Ve. 144.§ rendelkezései az irányadóak.” A Kúria Kvk.I.37.476/2014/4. és Kvk.I.37.491/2014/3. számú végzéseiben megtestesülő egységes bírói gyakorlata szerint a választási szervek a Ve. rendelkezéseinek való megfelelést vizsgálhatják, mert a Ve. 144.§-a egy zárt szabályrendszert alkot.
- [25] Mindezek folytán a Kúria az NVB határozatát a Ve. 231.§ (5) bekezdés a) pontja alapján helybenhagyta.

Záró rész

- [26] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Ve. 228.§ (2) bekezdése és a Kp. 157.§ (7) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 124.§ (5) bekezdésének megfelelően - tekintettel Ve. 229.§ (2) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokról szóló 2005. évi XVII. törvény 1.§ (2) bekezdésére - tárgyaláson kívül bírálta el.
- [27] A Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A.§ (5) bekezdése alapján kötelezte a kérelmezőt a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt eljárási illeték megfizetésére.
- [28] A Kúria határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232.§ (5) bekezdése zárja ki.

, 2018. március 26.

Dr. Lomnici Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Kurucz Krisztina sk. előadó bíró, Dr. Kárpáti Magdolna sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő